

הקדמה לפרק השותפין

איסור לאדם לעשות דבר ברשותו אף שעל ידי כן ניזוק חבריו [ורק אם מה שעושה בתוך שלו משפיע לתוך של חבריו, אסור, כי שוב אין זה נחשב 'עושה בתוך שלו' וכנ"ל]. ומשום כך, אין חבריו יכול לתבעו להסיר את היזק ראייתו, ואינו חייב לבנות מחיצה.⁽¹⁹⁾

אופנים שבהם לדברי הכל היזק ראייה נחשב להיזק

כבר הבאנו לעיל, שיש הסוברים שאין היזק ראייה נחשב להיזק, ונתבאר לעיל שאין דבריהם אמורים אלא בהיזק ראייה לחצר, אבל ההסתכלות אל תוך הבית נחשבת להיזק ראייה לדברי הכל.

יש מקומות נוספים שבהם לדברי הכל היזק ראייה נחשב להיזק, ונציין כמה מהם.

א. אם היתה מחיצה ביניהם ונפלה, לדברי הכל חייבים לבנות שוב את המחיצה, משום היזק ראייה.⁽²⁰⁾

ב. במקום שבו יש היזק ראייה מהעוברים ושבים ברשות הרבים, לדברי הכל היזק ראייה זה נחשב להיזק, מפני שהוא היזק של רבים.⁽²¹⁾

ראיה, כי אם לא כן מה מועילה המחילה, הלא אף שמחל לו עדיין חייב לבנות מחיצה מחמת האיסור שרובץ עליו, ואין המחילה מועילה להפקיע איסור זה. ובהכרח, שעצם האיסור אינו מחייבו בבנית הכותל.

אך יש להקשות, מדוע אכן אין כאן חיוב 'הרחקת נזיקין'?

וביאר הגאון רבי שמעון שקאפ, שאין בהיזק ראייה דין הרחקת נזיקין כלל. ואף שאסור לאדם להזיק את חבריו מתוך רשותו, אין זה אלא בסוגי המזיקים שנמנו בפרק "לא יחפור" והדומים להם, כגון – אסור לאדם לחפור בור ברשותו אם חפירה זו מזיקה לבור חבריו, ואף שעושה את מעשה ההיזק ברשותו, מכל מקום אסור לעשותו, משום שמעשה זה משפיע היזק על דבר שנמצא בחצר חבריו, ולכן אין הוא נחשב כמי ש'עושה בתוך שלו', אלא הוא נחשב כמי ש'עושה בתוך של חבריו'.

אבל היזק ראייה אינו משפיע כלום בתוך של חבריו, אלא שעל ידי זה שהוא מסתכל לתוך רשות חבריו, בזה ניזוק חבריו, אך אין כאן השפעה ממשית בחצר חבריו. ואין

19. שכבר עמד הכותל ימים רבים, והורגלו להשתמש בחצר גם תשמישים של צנעה ולא להזהר זה מזה, והיזק ראייה כזה לדברי הכל נחשב להיזק. אמנם עי' בפירוש רבינו גרשום, ולדבריו אין זה משום היזק ראייה.

20. גמרא ב ב ורש"י.

19. ואף על פי כן, אסור לעמוד לכתחילה ולהסתכל בתוך של חבריו, וכמו שכתב הרא"ש לעיל שם בסימן ב', אלא שאין חיוב זה מחייבו לבנות מחיצה כמו שביארנו, ואכמ"ל.

20. גמרא ב ב. ונחלקו רש"י ותוס' בטעם הדבר. שיטת רש"י שהטעם משום שכבר נתרצו הראשונים בכנין הכותל. והתוס' מפרשים, מפני